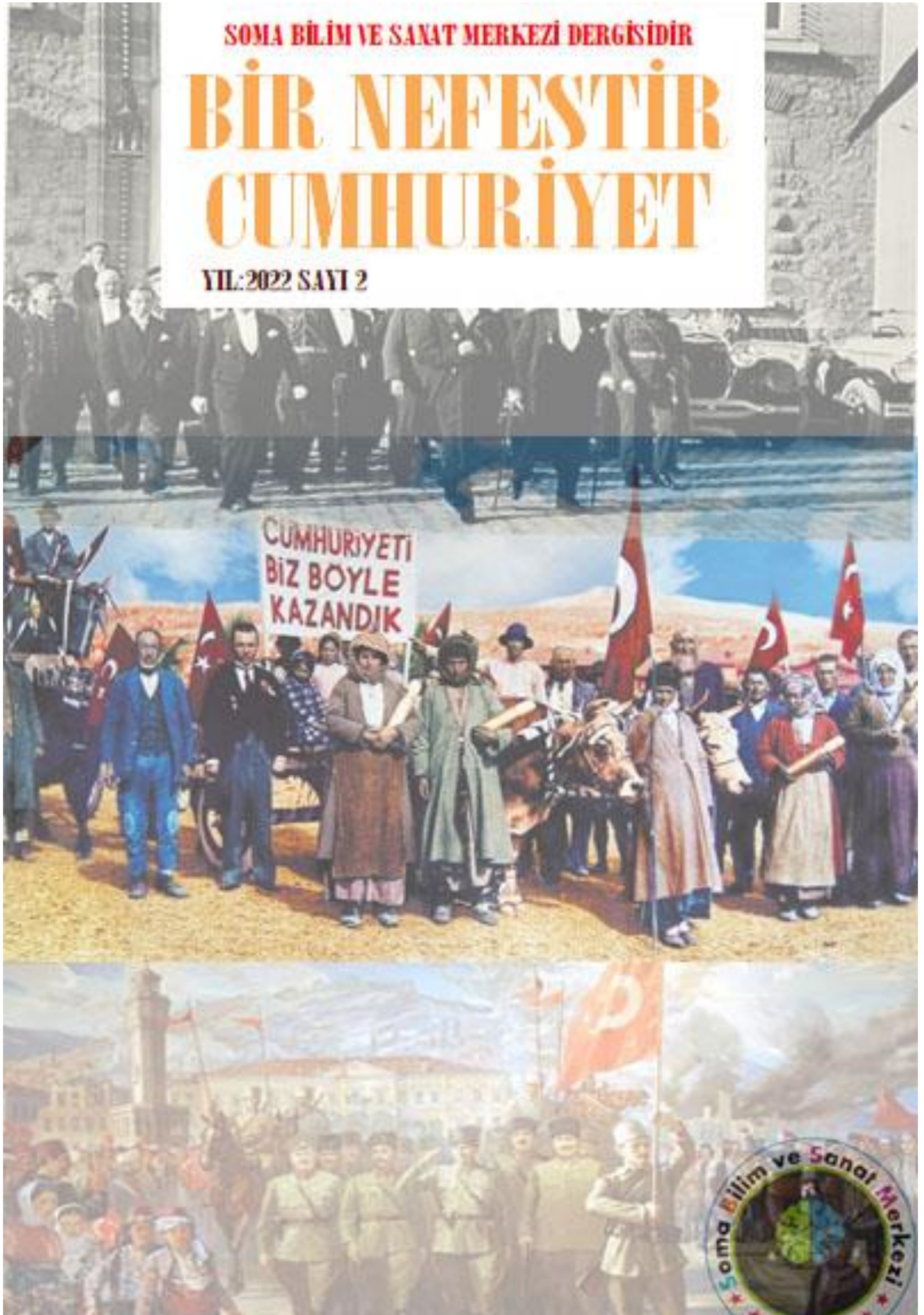

SOMA BİLİM VE SANAT MERKEZİ DERGİSİDİR

BİR NEFESTİR CUMHURİYET

YIL: 2022 SAYI 2

BİR NEFESTİR CUMHURİYET

Soma Bilim ve Sanat Merkezi Sosyal Bilgiler Atölyesi Dergisidir.

Yıl:2022 Sayı:4

İmtiyaz Sahibi

Umut KOCABİYİK

Yayın Kurulu

Özgür KOCABİYİK

Zeynep YILMAZ

Serhat ÖZDEMİR

Derya KAYPAK

Nazire TAŞKIN

Grafik Tasarım

Burak MÜNEZ

Özgür KOCABİYİK

Yazarlar

Serhat ÖZDEMİR, Demir MAVİŞ, Sarp TUR, Berkay GÜVEN, Yaşar Yusuf ŞENEL, Elif ÜNOĞLU, Furkan KILIÇ, Elif BAYSAL, Elif ERCAN, Hale TAŞKIRAN, Mehmet Efe ATLI, Zeyneo NALDÜKEN, Mehmet GÜR, Kadir Can GÜNAY, Eflin DEMİRTAŞ, Nisanur İKİZ, Merve DAYICI, Emir İNAL

ÖN KAPAK TASARIM

Özgür KOCABİYİK

Serhat ÖZDEMİR

İLETİŞİM

TURGUTALP MAH. GEYİK SK. NO:52 SOMA/MANİSA

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.

Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Mustafa Kemal Atatürk

20 Ekim 1927

İÇİNDEKİLER

NEDEN CUMHURİYET.....	6
MUSTAFA KEMAL-ŞİİR.....	7
OSMANLI DEVLETİ DÖNEMİNDE CUMHURİYET DÜŞÜNCESİ.....	8
KURTULUŞ SAVAŞINDAKİ KAHRAMAN TÜRK KADINLARI	9-10
YAŞASIN CUMHURİYET-ŞİİR.....	11
29 EKİM-ŞİİR.....	12
ATATÜRK, CUMHURİYET VE KADIN HAKLARI.....	13-14
CUMHURİYETİN YETİŞTİRDİĞİ ERKEK BİLİM İNSANLARI.....	15-16
CUMHURİYET BAYRAMI-ŞİİR.....	17
CUMHURİYET, ATATÜRK VE ÇOCUK RUHU.....	18-19
M. KEMAL ATATÜRK'ÜN CUMHURİYET İLE İLGİLİ SÖZLERİ	20
RESİM.....	21
CUMHURİYETİN ÖZELLİKLERİ.....	22
TÜRK'ÜN CUMHURİYETİ.....	23
CUMHURİYET.....	24
DEVLETLERİN EN İYİ YÖNETİM ŞEKLİ CUMHURİYET.....	25
CUMHURİYET KÜLTÜRÜ.....	26
ATATÜRK VE CUMHURİYET'İMİZ.....	27

NEDEN CUMHURİYET?

Cumhuriyet dünya üzerindeki en iyi yönetim şeklidir. Bunu gören Mustafa Kemal Paşa da Türk milleti için en iyi yönetim şeklinin cumhuriyet olduğunu düşünmüş ve daha Anadolu işgal altındayken cumhuriyet adımlarını atmaya başlamıştır. Bunu yaparken de yine cumhuriyete yakışır şekilde arkadaşlarıyla istişareler etmiş ve bu yolun ne kadar özel ve önemli olduğunu anlatmıştır.

Peki Osmanlı Devleti'nin yönetim şekli Monarşizm (Saltanat) çok mu kötüydü de değişim gerekli oldu? Bu sorunun cevabı evettir. Çünkü bir kişinin milyonlar üzerinde hak sahibi olması, onların yerine karar vermesi ve verdiği kararların sonuçlarını yine o milyonların çekmesi hem mantıklı hem akıl karı hem de etik değildi. Osmanlı Devleti'ndeki KUL mantığı ile her vatandaş padişahın kulu yani malı idi. Durum böyle olunca halk zor hayat şartlarını yaşamak ve padişaha hizmet etmek zorunda kalıyordu. Bu tür sistemlerin işleyebilmesi için cahillik yani eğitimsizlik şarttı. Bu yüzden Anadolu halkının yüzde 3'ü-4'ü okur yazardı. Sorgulamak ve yanlışları söylemek yasaktı.

Düşünsenize Koskoca Osmanlı Devleti sınırları içinde çocukların sadece dörtte biri okula gidebiliyordu. Anadolu'da 40 bin köy var fakat 4.894 ilkokul vardı. Tüm ülkede 72 ortaokul ve 5.905 öğrenci okuyabiliyordu. Tüm ülkede 23 lise ve bunlarda 1241 öğrenci okuyordu.

Medreseler askerden kaçma yeri idi. 1923 yılında Anadolu'da 479 medrese ve 18.000 kayıtlı öğrenci vardı. Bunların sadece 6 bini medreseye devam ediyor 12 bini ise devam etmiyordu.

Ya üniversite? Maalesef sayısı 1. Darülfunun adıyla eğitim veriyordu.

Ekonomi, kapitülasyon ve Duyun-u Umumiye belalarıyla çökmüştü. Adeta halk Avrupalılara çalışıyordu. Alınan vergilerin çoğu Avrupalılara olan borçlara gidiyordu.

Ülkede 344 doktor vardı. 150 ilçede hiç doktor yoktu. 40.000 köye karşılık sağlık memuru sayısı 434, diplomalı ebe sayısı ise 136 idi. Tüm ülkede 60 tane eczacı vardı ve bunların da çoğu yabancıydı.

İşte bu ortamda Mustafa Kemal 19 Ocak 1923'te İzmit'te Halka şöyle sesleniyordu:

“Memlekete bakınız! Baştan sona kadar harap olmuştur. Memleketin kuzeyden güneye her noktasını gözlerinizle görünüz. Her taraf viranedir. Yol yok, memlekette hiçbir uygar kurum yoktur. Memleket kalplere acı ve keder veren, gözlerden kanlı yaş akıtan feci bir görünüm arz ediyor. Milletin refah ve mutluluğundan söz etmek mümkün değil.”

İşte bu sözler aslında saltanatın ülkeye yaptığı acımasızca yıkımın bir ifadesiydi. İşte tam bu yüzden halkın daha iyi bir yönetim şekline ihtiyaç vardı. Bu yönetim şekli de cumhuriyetti. Halkın kendi kendini yöneteceği bir yönetim. Hayatın bir tek kişinin iki dudağı arasında olmayacağı bir yönetim. Yani CUMHURİYET.

Bütün bu olumsuzluklara ve engellemelere rağmen Mustafa Kemal halkını özgür yapan ve kendi kaderini kendi çizeceği bir hayat sunan yönetim şeklini yani cumhuriyeti ilan ederek büyük bir iş başardı. Halkına özgürlük veren Mustafa Kemal, kendisi de cumhuriyete uygun işler ve devrimler yaptı. Kısa sürede Türkiye birçok alanda gelişti ve dünyanın saygın ülkeleri arasına girdi.

İşte bugün bu cumhuriyeti kendi canımızı korur gibi korumalıyız. İçerdeki ve dışarıdaki hainlere karşı tek yürek olmalı ve cumhuriyetimizi geliştirmeliyiz. Bu yolda bize ışık tutan güneş ATATÜRK DEVRİMLERİ' dir.

Serhat ÖZDEMİR

**MİLLETÇE SEVDİK SENİ
ULUSÇA SEVDİK SENİ
SENİN SAYENDE KAZANDIK
TARİH YAZDIK, TARİH OLDUK
ARTIK BÜTÜN DÜŞMANLAR
FİRAR ETTİ ÜLKEDEN
ANLADILAR ARTIK BİZ**

**KEMALİN ASKERLERİYİZ
EMRİNE AMADEYİZ
MİRASININ EMANETÇİSİ
ATAMIZIN GÜVENCESİYİZ
LAYIK OLMAK HEDEFİMİZ**

ELİF BAYSAL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşunda etkili olan birçok gelişme 1789 Fransız Devrimi'nin ortaya koyduğu milli egemenlik, milli bağımsızlık, milliyetçilik, laiklik ve eşitlik kavramlarının Atatürk'ün akılcı ve inkılapçı anlayışı çerçevesindeki yansımasıdır.

Milliyetçilik akımı bu görüşleri güçlendirerek bağımsız milletlerin oluşması yönünde özgürlük mücadelelerini teşvik etmiştir. Bu görüşlerin etkisiyle artık imparatorluklar döneminin sona erdiği, milli devletlerin kurulmasının bir gerçek olduğu, Osmanlı Devleti'nin de esen bu rüzgârlardan etkilenmemesinin mümkün olmadığı görülmüştür. ¹

1839 da ilan olunan Tanzimat Fermam Batı'ya yönelişin fikir bakımından Batı'nın etkisinin bir sonucudur. Batı dünyası ile siyasi ve hukuki bir ilişki başlamış, düşünce özgürlüğü, milli egemenlik meşrutiyet, cumhuriyet kelimeleri aydınların ilgisini çekmeye başlamıştır. Ancak halk hakimiyeti ve Cumhuriyet, fikir halinde belirli bir şekilde ortaya çıkmamıştır.² Bu tür yenilikler Padişah desteğinde gerçekleştirilmeye çalışıldığından hükümdarlığın haklarını kısıtlayıcı kararların alınması mümkün olamazdı. Yenilik hareketleri II.Mahmut, onun öncesi III.Selim 'de yapılmaya çalışıldığında halk tarafından “gâvurlaşma” olarak görülmüş ve tepkiler almıştı.³

İlk defa dilimize Cumhuriyet kelimesi edebiyat yoluyla girmiştir. Reşit Paşa hayranı olan Şinasi onun için “Eya ahali-i fazlın Reis-i Cumhuru” demiştir. Osmanlı Devlet yapısı içerisinde herşey, hanedan, saltanat hilafet üçgenine dayanmaktaydı. Özgürlük ve eşitlik sadece edebiyatta kendini göstermekteydi. Aydınlar, siyasi ve askeri yetkililerde, milli egemenlik fikrini devlete hakim kılmak için bir çaba göstermiyordu. Cumhuriyet kelimesinin Şinasi ve Namık Kemal gibi birkaç Osmanlı aydınından başkası tarafından kullanılmamış olmasıda bunu göstermektedir.⁴

KAYNAK:

1. ERCAN HAYTOĞLU, "CUMHURİYET, TÜRK TARİHİNDEKİ GELİŞİMİ VE ATATÜRK", S.1138

2. Bekir Tunay, "Atatürk ve Cumhuriyet", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt III, 1986, Sayı.7 s.157

3. ERCAN HAYTOĞLU, age, s.1139

4. Bekir Tunay, age, s.157

KURTULUŞ SAVAŞINDAKİ KAHRAMAN TÜRK KADINLARI

ŞERİFE BACI

Şerife Bacı, Kurtuluş Savaşı'nda yaşlı kadın ve erkekler ile birlikte İnebolu'da bulunan cephaneleri Ankara'ya götürülmesinde çocuğu ve kağnısıyla yer alırken kış şartları nedeniyle Aralık 1921'de donarak öldü... Anlatılan odur ki, cephane ıslanmasın diye battaniyesini cephaneye sarmış bebeğine de sarılıp onun donmaması için uğraş vermiştir...

Şerife Bacı(fotoğrafi bulunamamıştır)

KARA FATMA

1888'de Erzurum'da doğdu. Subay Dervişlerden Ahmet Bey ile evlendiğinde Balkan Savaşı'na katıldı, askerlik hayatını eşi ile birlikte paylaştı. I. Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi'nde Sarıkamış'ta şehit kendi ailesinden dokuz-on kadınla birlikte savaştı. Eşi Binbaşı Ahmet Bey'in olduğu haberini aldıktan sonra memleketi Erzurum'a döndü.

1919'daki kongre günlerinde, Mustafa Kemal'le bizzat görüşebilmek için Sivas'a gitti. Milis Müfreze Komutanı olarak batı cephesinde görevlendirildi. Aldığı Yunan işgaline talimatla İstanbul'a gitti, silah ve adam kaçırma faaliyetlerinde bulundu. İzmir'in uğraması üzerine İzmir'e geçerek kurtuluşu için savaştı.

Kara Fatma

Bir keresinde, onbaşı olduğunda neredeyse sadece kadınlardan oluşan birliği ile düşmanın cephe gerisine bir saldırı düzenledi ve aralarında bir Yunan subayı toplam 25 esir askerle geri döndü.

HALİME ÇAVUŞ

Kastamonu'da doğan, anne-babasının “kızım gitme” şeklinde yalvarışlarını dinlemeden mücadeleye katılan Halime Çavuş, uzun yıllar Halim Çavuş zannedildi. Kurtuluş Savaşı'na giderken erkek kılığına girdi, erkek gibi tıraş oldu, saçını kazıttı ve kimseye kadın olduğunu söylemeden Türk askerinin arasına karıştı. Mühimmat taşımada birçok görev yaptı. Düşmanın açtığı ateş sonucu bir ayağı sakat kaldı. Bir keresinde İnebolu'dan cepheye cephane taşıırken Mustafa Kemal Paşa'ya rastladı. Ancak rastladığı kişinin O olduğunu bilmiyordu Mustafa Kemal Paşa “Sen üşüyor musun böyle?” diye sordu. “Bey, 100 bin kişi kurtulacak. Ben öleceğim de ne olacak?” dedi.

NEZAHAT ONBAŞI

Albay Hafız Halit Bey, komutasındaki 70. alayla birlikte Millî Mücadele saflarına katılmış; ancak eşi Hadiye Hanım daha 24 yaşındayken vereme kurban gittiğinden ve o yıllarda İstanbul işgal altında bulunduğundan, küçük kızını da yanında götürmek zorunda kalmıştır.

Böylece kader küçük Nezahat'ı, daha 9 yaşındayken cepheyle tanıştırmış, 12 yaşına kadar tam üç sene müddetle cephelerde bilfiil babasının yanında savaşmıştır.

Nezahat Onbaşı babasıyla birlikte, Geyve Savaşı, Konya İsyanı, Birinci ve İkinci İnönü Savaşları ile Sakarya ve Gediz Muharebelerinde yer almış ve gösterdiği kahramanlıklarla 70. alayın simgesi olmuş, alay kıızlı alay diye anılmış hatta Mustafa Kemal Paşa ve İsmet Paşa'nın dahi dikkatini çekmiştir.

Nezahat Onbaşı

HALİDE ONBAŞI

Halide Edip, 1919 yılında İstanbul halkını ülkenin işgaline karşı harekete geçirmek için yaptığı konuşmaları ile zihinlerde yer etmiş usta bir hatiptir. Kurtuluş Savaşı'nda cephede Mustafa Kemal'in yanında görev yapmış, sivil olmasına rağmen rütbe olarak bir savaş kahramanı sayılmıştır. Savaş yıllarında Anadolu Ajansı'nın kurulmasında rol olarak gazetecilik de yapmıştır

Halide Onbaşı

GÖRDESLİ MAKBULE

Makbule Hanım daha bir yıllık evli iken eşinin yanında Milli Mücadele'ye katılmıştır. 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunan ordusunun İzmir'i işgaliyle Batı Anadolu'yu işgale başlaması sonucu 7 Kasım 1921'de kocası Halil Efe ile Türk çetelerine katıldı. Yunan kuvvetleriyle çıkan çatışmalarda bulundu. Yunanlar Sakarya Muharebesi'ni kaybederek Afyon mevzilerine çekildiklerinde, bir taraftan da Halil Efe'nin Gördes-Sındırgı-Akhisar bölgesinde faaliyet gösteren çetesinin saldırıları ile karşılaşıyorlardı. Kocayayla baskınında geri çekilen silah arkadaşlarına cesaret vermek için hızla öne atılınca başından vurularak şehit olmuştur

Gördesli Makbule

TAYYAR RAHMIYE

Adanalı Rahmiye Hanım, 1920 yılında Türkler ile Fransızlar arasında yapılan Kurtuluş Savaşına katılmıştı. Savaşın ilk zamanlarındaki görevleri keşif ve cephe gerisinde kundakçılık yapmaktı ve bu görevlerini birçok kahramanlıkla gerçekleştirmiştir. Daha sonra kendi de savaşta çarpışmalara katılmıştır.

Tayyar Rahmiye

ZEYNEP NALDÜKEN

YAŞASIN CUMHURİYET

Gün 29 Ekim, Yıl 1923
Yeni bir güneş doğdu Türkiye topraklarında
Çiçekler şarkı söylüyordu adeta
Halk hiç bu kadar mutlu olmamıştı topraklarında

Atatürk cumhurbaşkanı oldu
Türkiye mutluluk kaynıyordu
İnsanlar bağırdı "Yaşasın Türkiye" diye
Yaşasın Cumhuriyet! Yaşasın Türkiye

KADİR CAN GÜNAY

29 EKİM

Bugün 29 Ekim
Cumhuriyet Bayramı
Genç yaşlı herkes
Kutluyor bu bayramı

Atatürk'e borçluyuz
Bu güzel günü
Değerini bilelim
Unutmayalım dünü

EFLİN DEMİRTAŞ

ATATÜRK, CUMHURİYET VE KADIN HAKLARI

Kadını ve erkeğiyle yürütülen mücadelelerle kazanılan Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızdan sonra kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde bütün vatandaşlar eşit ve özgür bireyler olarak kendi kaderlerini tayin hakkına sahip olmuş ve demokratik bir yönetime kavuşmuşlardır. Cumhuriyetin ilânı ile Türkiye'de demokratikleşme ve modernleşme sürecin de başlamıştır. Modernleşme ve demokratikleşme sürecinin anahtar kavramları ulusal kalkınma, eşitlik, sosyal adalet ve hukuk devleti olma gibi unsurlardır.

Günümüzdeki Türkiye'de bu kavramların birçoğunun

gerçekleştiği ve yerleştiği görülmektedir. Bu süreçte en büyük katkısı olan Atatürk 'ün ilkeleri ve devrimleri olmuştur. Davranış ve tutumlarında reform yapma gereğinin gerçekleşmesini sağlamıştır. Toplumsal reformlar en fazla, Cumhuriyetten önce ikinci sınıf vatandaş sayılan kadınları etkilemiş; kadınlar insan ve vatandaş olmanın avantajlarını, yetki ve sorumluluklarını erkeklerle eşit şekilde paylaşmaya başlamıştır. Böylece Cumhuriyet dönemi, kadınlarımızın içinde yaşadıkları toplumun bir üyesi olmaktan gurur duydukları dönem olmuştur. Atatürk'ün Türk kadınına saygısı, Kurtuluş Savaşı'ndaki deneyimleri ile daha da artmıştır.

Cumhuriyet, ilk kadın avukatı (1927), yargıcı (1930), ilk belediye meclisi üyesini, ilk kadın doktoru, diş hekimini (1926), pilotu, diplomatı (1932), kadın milletvekilini (1935) yetiştirdi. Türk kadını, kendisine tanınan bütün haklara layık olduğunu hem söz konusu haklar tanınmadan önceki kahramanlığı ile , hem de elde ettiği haklar sonrasında kısa sürede mesleklerde gösterdiği başarılarla ortaya koymuştur.

Aile yaşamının ve bireyler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesin de en geniş kapsamlı ve kadını en çok ilgilendiren yasal düzenleme Türk Medeni Kanunu olmuştur. 17 Şubat 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu bu olumsuzlukları o dönem için ortadan kaldırarak, aile yaşamını önemli ölçüde demokratikleştirmiştir. Türk Medeni Kanunu ile kadınlara yönelik olarak getirilen değişiklikler şunlar olmuştur:

- Birden fazla kadınla evlenme yasaklanmıştır.
- Evlenme akdinin iki yetişkin şahit huzurunda resmî nikah memuru önünde yapılması zorunluluğu getirilmiştir.
- Evlenmede kadın ve erkek için yaş sınırı yükseltilmiştir.
- Velilerin kızları adına evlenme akdi yapabilmeleri, onları zorla evlendirebilmeleri olanağı ortadan kaldırılarak, temsilci yoluyla evlenme yasaklanmıştır.
- Miras hukukunda cinsiyet ayırımı kaldırılarak kadın ve erkeğin eşitliği sağlanmıştır.

Kadın-erkek arasında tam bir eşitlik olması gereğine gönülden inanan Atatürk, ilk olarak 1933 yılında kadınların belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı elde etmelerini sağlamıştır.

Bunu takiben bir yıl sonra 5 Aralık 1934 yılında Teşkilat-ı Umumiye Kanunu'nun 10. maddesinin "22 yaşını bitiren kadın-erkek her Türk milletvekili seçme hakkına haizdir" şeklinde; 11. maddesinin ise "30 yaşını bitiren kadın-erkek her Türk milletvekili seçilebilir" şeklinde; değiştirilmesiyle Türk kadını seçme ve seçilme hakkını elde etmiştir.

Bu haklar Fransa'da 1944, İtalya'da 1945, Yunanistan'da 1952, Belçika'da 1960 ve İsviçre'de ise 1971 yılında kadınlara verilmiştir. Dünyanın pek çok gelişmiş ülkesinde 1934 yılından önce kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakkına kavuştuğu ülke sayısının 28, fiilen milletvekili seçildiği ülke sayısının 17 olduğu göz önüne alındığında, Atatürk döneminde kadınlarımızın elde ettiği bu hakkın anlamı daha açık ortaya çıkmaktadır.

Atatürk, Türk milletinin kadını ve erkeğiyle bir bütün olduğuna kadınların yücelmesinin milletin yücelmesine katkıda bulunacağına inanmaktaydı. Bu nedenle 1924 yılında yürürlüğe koyduğu Tevhid-i Tedrisat Yasası ile eğitimi merkezileştirmiş ve bu bağlamda Türk kızlarına ilkokul ile birlikte ortaokul, lise ve yüksek öğrenimin kapıları açılmıştır. Bu yasa ile cinsiyet ve sosyo-ekonomik durum farkı gözetilmeden eğitimde fırsat eşitliği getirilmiştir.

Cumhuriyet ile birlikte tüm çocukların kız-erkek , zengin , fakir, kır kent gibi ayırım yapılmadan aynı zamanda ve koşullarda Türkçe eğitim alması sağlanmıştır.

MERVE DAYICI

CUMHURİYETİN YETİŞTİRDİĞİ ERKEK BİLİM İNSANLARI

Ord. Prof. Tefik SAĞLAM (1882-1963)

1933'teki üniversite reformunda İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı'na ve III. İç Hastalıkları Kliniği Ordinaryüs Profesörlüğü'ne atanır. 1936'da Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde İç Hastalıkları Şefi olarak göreve başlar. 1943-1946 yılları arasında Tıp Fakültesi'nin rektörlüğünü üstlenir.

1948'de Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği'nin başkanı olur. Yurdun pek çok yerinde verem savaş dispanserinin açılmasını, tüberkülin testini, BCG aşılarının kampanyasını, köylerde gezici verem tarama ekiplerinin kurulmasını sağlar.

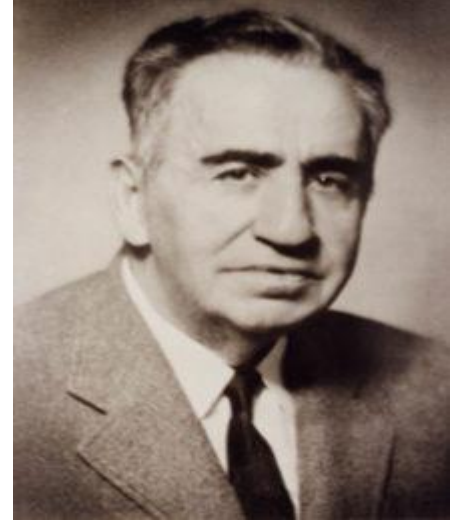
Ord. Prof. Dr. Mazhar OSMAN (1884-1951)

1898'de Tıbbiye-i askeriye'ye gitmektedir. Tıbbiye Mektebi'nde son sınıftayken Raşit Tahsin Hoca'nın yönlendirmesiyle akliye-asabiye branşını seçer. Tıbbiye Mektebi'nde son sınıftayken Raşit Tahsin Hoca'nın yönlendirmesiyle akliye-asabiye branşını seçer.

1 Mayıs 1919'da, Türkiye dergicilik tarihinde eşine ender rastlanan bir şekilde, 32 yıl boyunca yayınlanacak olan İstanbul Seririyatı Dergisi'ni çıkarmaya başlar ve derginin başyazarı görevini üstlenir.

5 Mart 1920'de Yeşilay Cemiyeti'ni kurar.

Aynı zamanda seroloji, nöro-patoloji, deneysel psikoloji laboratuvarları oluşturarak, Türkiye'de nöro-psikiyatri dalının kurulmasına öncülük eder. Sürdürdüğü çalışmalar sonucu 1927'de Bakırköy'de Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ni kurarak, uzun yıllar başhekimliğinde bulunmuştur.

Ord. Prof. Ali Fuat BAŞGİL (1899-1967)

Ord. Prof. Ali Fuat BAŞGİL; 1937'de Hatay Cumhuriyeti'nin Anayasası'nı hazırlar. 1939 yılında Ordinaryüs Profesör olur. Türkiye'de ilk defa İş Hukuku derslerini ihdas eder, müfredat programını hazırlar ve hocalığını yapar.

1938 – 1942 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı'nı yapar.

1947 yılında Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti'ni kurar. 1952'de Pakistan'da, 1959'da Ürdün'de toplanan İslâm Kongreleri'nde ve 1959'da Almanya'da toplanan Hukuk Kongresi'nde Türkiye'yi temsil etmektedir.

Prof. Dr. Hulusi BEHÇET (1889-1948)

Hulusi Behçet 1910 yılında tıp öğretimini tamamlamıştır. Prof. Dr. Hulusi Behçet, 1914 yılına kadar Gülhane Dermatoloji Kliniği'nde Eşref Ruşen, Talat Çamlı ve Bakteriyolog Reşat Rıza hocaların yanında asistan olarak çalışır. 1914 yılında Kırklareli Askeri Hastanesi başhekim muavinliğine tayin edilir ve daha sonra 1918'e kadar Edirne Askeri Hastanesi'nde dermatoloji uzmanı olarak görev almıştır.

Dermatoloji alanında, birçok konuyu ayrıntılı bir şekilde inceler. 1920 yılından itibaren çeşitli dernek toplantılarında ve bazı yazılarında ilk kez Deri Layşmanyazında (şark çıbanı) Çivi Belirtisi Bulgusu'nu ortaya atar.

Bunun dışında, yine o yıllarda, ülkemizdeki arpa uyuzları konusunda çok sayıda yazı yazar; hatta yurdumuza ait parazitlerin tür ve cinslerini de tespit eder. 937'de hastalar üzerinde yaptığı çalışmalarda bulgularını "Dermatologische Wochenschrift" de yazar ve aynı yıl Paris'te Dermatoloji toplantısında sunar. Çalışmalarından yola çıkarak Avrupalılar yeni bir hastalığın varlığına tanınmasına karar verirler. Ofmatologlar, böylece adını verdiği Behçet Hastalığı'nı kabul etmektedir ve dünyada büyük öneme sahip olmuştur.

Prof. Dr. Kerim ERİM (1894-1952)

1914 yılında İstanbul'daki Yüksek Mühendis Mektebi'ni tamamlamıştır. sonra matematiğe duyduğu ilgi nedeniyle Berlin Üniversitesi'nde daha ileri matematik öğrenimi görmek üzere Almanya'ya gider. 1919'da Frederich-Alexanders Üniversitesi'nde cebir konusunda doktora derecesi alarak, İstanbul'a dönüş Mezun olduğu Yüksek Mühendis Mektebi'nde matematik, analitik geometri, mekanik, kozmoğrafya dersleri vererek, 1929'da doçentliğe yükselmektedir.

Kerim Erim, dünyada mekanikle ilgili bilim adamlarını bir araya getirmek üzere dört senede bir düzenlenen Uluslararası Sırfi ve Tatbiki Mekanik Kongresi'nin 1952'de İstanbul'da gerçekleşmesi için büyük emek vermiştir. Fakat bu çalışma sırasında tutulduğu hastalık nedeniyle kongrenin açılışına katılamamış, sadece son celsede kapanış nutkunu okuyabilmiştir.

büyük

yapar.

EMİR İNAL

CUMHURİYET BAYRAMI

Gündüz herkes neşeli

Akşamları şenlikli

Bayramların en güzeli

Cumhuriyet Bayramı

Bütün ışıklar yanar

Dalgalanır bayraklar

Her bayramla bir tutmam

Bu bayram büyük bayram

Bu bayram bize

Ata'mızın hediyesi

Yurtta kırk gün kırk gece

Bu bayram var dillerde.

NİSANUR İKİZ

Cumhuriyet, Atatürk ve Çocuk Ruhu

“Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz atının (geleceğin) bir gülü, yıldızı, bir nur-i ikbalisiniz. Memleketi asıl nura gark edecek sizsiniz. Kendinizin ne kadar mühim, kıymetli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şeyler bekliyoruz; kızlar, çocuklar!”

Ruhun çocukluğu özgürlük ve bağımsızlık ister. Bu sebeple çocukluk bir karakter biçimi olup, yeniliğin, dönüşümün yılmadan ardından koşabilme her dem taze kalabilme, olgunluğu çocuk ruhuyla yoğurabilme anlamlarına da gelir. Atatürk’ün Cumhuriyete kazandırmaya çalıştığı ruh, böyle araştırmacı, yaratıcı bir çocuk ruhudur.

Cumhuriyet ruhu bilim, sanat ve düşünce alanında özgün ve yaratıcı ürünler ortaya koyan ve koyması gereken olgun bir çocuk ruhudur. Bu sebeple Atatürk’ün ulusal egemenliği çocuk bayramıyla birleştirmesi ve milli egemenlik kavramıyla milletin geleceğini temsil eden çocuk kavramını birbirine bağlaması O’nun dehasının bir göstergesidir.¹

Bu sebeple Ulu Önderin 23 Nisan’ı çocuklara armağan etmesi, Türkiye Cumhuriyeti’ni gençlere emanet etmesi, onlara olan derin şefkatinin yanı sıra, onlara duyduğu güvenin de bir göstergesidir. Zira 23 Nisan’ın Milli Egemenlik Bayramının yanı sıra Çocuk Bayramı olarak da kutlanması çok anlamlıdır. Önder Atatürk’ün çocuklara yaklaşımı ise, Avrupalı pedagogların görüşleri doğrultusunda olmuş, çocukları bir büyük insan olarak kabul etmiş, onların, yanında içlerinden geldiği gibi konuşma ve davranmalarına izin vermiştir. Çocuklar, Ata’nın yanında düşüncelerini hiç çekinmeden açıkça ifade edebilmişlerdir.

Atatürk için çocuk, vatan gibi sevilmesi, ulusun haklarını korur gibi korunması gereken bir varlıktır. Hatıra defteri onun cephede bulunduğu en bunalımlı günlerde bile çocuklarla yakından ilgilendiğini belirleyen bir belgedir.

Atatürk yurt gezileri sırasında okullara giderek dersleri izlemiş, öğrencilere sorular sormuş, eğitim uygulamalarının bizzat içinde yer almıştır.

Dolayısıyla denilebilir ki, yarının büyüklerini, Türkiye Cumhuriyeti'nin gelecekteki sahiplerinin yetişmelerini izlemek onlarla sohbet etmek, Atatürk'e büyük keyif vermiştir. Bu bağlamda bir gün, Çankaya sırtlarında dolaşmaya çıkan Ata, küçük çocuğa rastlar. Adını ve okula gidip gitmediğini sorar. Adının Cemil olduğunu öğrendiği çocuğa bu kez Atatürk, "Ben kimim?" sorusunu yöneltir ve "Siz Gazi Paşasınız" cevabını alır. Bunun üzerine Atatürk gülümser ve "Beni benzetmiş olmayasın" der. Çocuk, "Hayır iyi biliyorum, çünkü bu dünyada kimse size benzemez" yanıtını verir. Büyüdüğün zaman ne olacaksın sorusuna, asker olup, düşman bu topraklara bir daha ayak basacak olursa, onu kovacağını söyleyen Cemil'in alnına bir öpücük koyan Atatürk, yoluna devam ederken, "Ulusun bağrından temiz bir kuşak yetişiyor. Bu eseri, onlara bırakacağım, gözüm arkada kalmayacak" der.

bir

Ulu Öndere göre, bugünün küçüğü, yarının büyüğüdür. Bugünün çocuk ve gençleri yarınlarımıza, geleceğimize yön vereceklerdir. Bugün bir hiç gibi görünen çocuk, belki yarının en dikkate değer ismi, en büyük kahramanı olacaktır. Atatürk için çocuk öncelikle yarınlarımız demektir. Çocuk sevgisinin insan için bir ihtiyaç olduğunu, hele yaş ilerledikçe bu ihtiyacın kendisini daha kuvvetle hissettirdiğini belirten Atatürk'e göre, çocukları severiz. Çünkü çocuk, bizim devamımızdır. Her çocukta biz, sonsuzluğa doğru uzanıp gitme isteğinin doyumunu buluruz.¹

1.Doç. Dr. Emel KOÇ, "Atatürk, Cumhuriyet ve Çocuk Ruhu", Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı 45, Bahar 2010, s. 71-82

MEHMET GÜR

M. KEMAL ATATÜRK'ÜN CUMHURİYET İLE İLGİLİ SÖZLERİ

“Cumhuriyet; fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür, nesiller ister.”

“Cumhuriyet yüksek ahlâkî değer ve niteliklere dayanan bir idaredir. Cumhuriyet fazilettir.”

“Cumhuriyet fikir serbestliği taraftarıdır. Samimi ve meşru olmak şartıyla her fikre saygı duyarız.”

”Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu devam ettirecek sizlersiniz.”

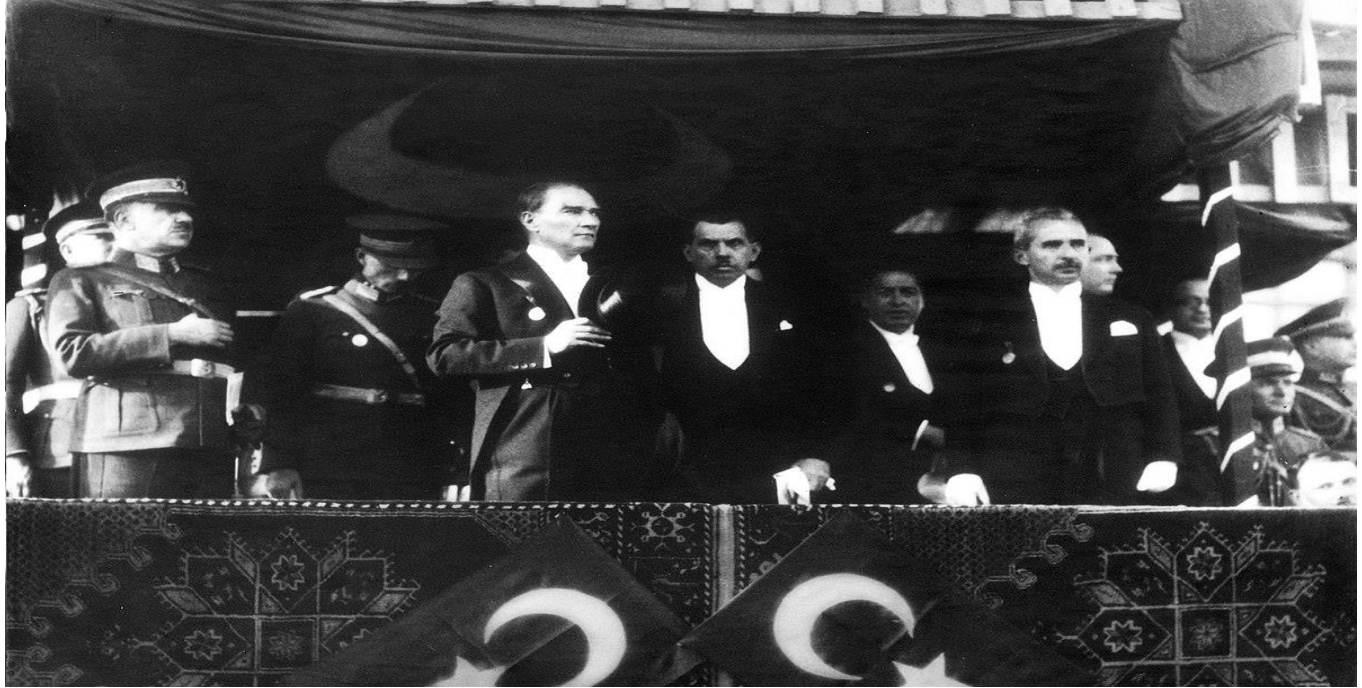
“Benim naçiz vücudum nasıl olsa bir gün toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ebediyen yaşayacaktır.

Cumhuriyet fikren, ilmen, bedenen kuvvetli, ahlaklı ve seciyeli muhafızlar ister.

“Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemi ile devlet şekli demektir.”

“Çağdaş bir Cumhuriyet kurmak demek, milletin insanca yaşamasını bilmesi, insanca yaşamanın neye bağlı olduğunu öğrenmesi demektir.”

MEHMET EFE ATLI

CUMHURİYETİN ÖZELLİKLERİ

- Egemenliğin kaynağının millete ait olduğunu kabul eden devlet şeklidir.
- Yönetiminin özelliği, seçim esasına dayanan bir yönetim oluşudur. Seçimin, gerek seçme gerekse seçilme hakkı açısından belli bir kişiye, belli bir gruba, belli bir sınıfa ait olmayıp; bütünüyle millete ait olmasıdır.

- Cumhuriyet rejimi, her şeyden önce kamu yararını ön planda tutan, kamu yararına dayanan yönetim şeklidir. Rejimin gücünü, geniş halk kitlesinin bütününden, millet iradesinden almasıdır.

- Cumhuriyet rejimi, devlet yaşantımıza, siyasi yaşantımıza egemenliğin bir kişiye, bir gruba, sınıfa değil, doğrudan millete ait olduğu gerçeğini kazandırmıştır.

- Cumhuriyet rejimi, bütün vatandaşları yasa önünde eşit sayar, onlar arasında hiçbir ayrıcalık tanımaz, onların devlet yönetimine eşit olarak katılımını sağlar. Vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini devlet teminatı altına alır.
- Cumhuriyet akla, mantığa, bilime, toplumun gereklerine ve ihtiyaçlarını gidermeye en uygun ve insana değer veren bir devlet yönetim biçimidir. “Cumhuriyet, fikir serbestliği taraftarıdır.” İnsanın, dolayısıyla toplumun gelişme ortamını hazırlayan, koruyan en iyi yönetim biçimidir.

Gençlerimiz ve gelecek kuşak bilmelidir ki, bu vatanda kurulan Cumhuriyet yönetimi, Atatürk’ün önderliğinde bir ölüm kalım savaşından sonra gerçekleştirilmiştir. Bu büyük başarının arkasında binlerce şehidin, binlerce gazinin harcı vardır. Kurulan bu büyük eserin her yönüyle gelişmesi, geliştirilmesi, doğabilecek her türlü tehlikeden titizlikle korunması, Cumhuriyet kuşaklarının Atatürk’e ve O’nun devrim arkadaşlarına borçlu olduğu kaçınılmaz bir görevidir. Cumhuriyet kuşakları, bu görevin bilinci içinde kendilerine bırakılan emaneti sürekli koruyacaklar, Türkiye Cumhuriyeti’ni Büyük Önder’in çizdiği yolda sonsuza dek yaşatacaklardır.

Kaynak: Ruhi Duman

FURKAN KILIÇ

Türkiye Cumhuriyeti tarihte ilk defa bir milletin dünyadaki kuvvetlere karşı savunmasız kaldığı anda ordudaki Türklerin (ben varım) şeklinde kurduğu bir sistem olarak bilinir. Bütün bu gerçekler karşısında Türkiye Cumhuriyeti, kendine olan özgüveni ve cesareti sonucu olarak diğer dünya birliklerinden ayrılmaktadır.

Anadolu Türk Milli varlığının ortaya koyduğu, kabul ettirdiği, geliştirdiği ve yükselttiği en büyük gerçek, Türkiye Cumhuriyetidir. Bu gerçek, batının ve doğunun kolayca kabullendiği bir olay değildir. Bu gerçek, Türk Milli varlığının temel unsurlarında dağılma, parçalama ve yok etme teşebbüs ve taktikler ile ortadan kaldırmaya çalışmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, tarihin çok çetin tecrübelerinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu çıkışta kan vardır, emek vardır, alın teri vardır, millet olma çabası vardır. Gerçekte, Türk Milletinin yitirilmiş görünen bütün öz yetenekleri, anlaşılmayan özellikleri Cumhuriyetle belirli ve belgeli bir şekilde bütün dünyaya yeniden ispat edilmiştir.

Cumhuriyet, çelişkiler yerine dengeleşmeyi, uzlaşmazlıklar yerine barışı, ayrılık ve farklılıklar yerine birliği, parçalanmak yerine bütünleşmeyi hedef almış ve Anadolu Türk toplumunun tarihsel niteliklerini kaynak kabul ederek bu topluma her şeyden önce iç ve dış barışı önermiştir. Cumhuriyetin doksan dokuz yıllık tarihinde bu önerisi başlıca ilke kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti doksan dokuz yıl içinde, kuşaktan kuşağa devredilen ilkelerinden hiçbir şey kaybetmemiştir. Çünkü Cumhuriyet ilkeleri milletin güvenlik, mutluluk, refah isteklerinin, hareketlerinin kefilidir.

Cumhuriyetin dayandığı ilke “erdem”dir. “Cumhuriyet, yüksek ahlâklı değer ve niteliklere dayanan bir idaredir. Cumhuriyet erdemdir... Cumhuriyet bireyin özgür kararlarını değil, bir ideal olarak aradığı erdemini ön plana çıkartır.

Elif ÜNOĞLU

‘Cumhuriyet’, bizim dilimize Arapçadan geçen bir kelimedir. Bu kelime ‘Cumhur’ dan yani halktan çıkar. Cumhuriyette egemenlik, kral, kraliçe, padişah, sultan gibi tek bir kişiye değil halka aittir. Cumhuriyet kelimesi, I. Dünya Savaşı’ndan evvel her yerde anti patiyle karşılanırdı.

Büyük devletlerden bir tek Fransa, cumhuriyetti. Bir de o zamanlar yükselen bir devlet konumunda olan Amerika Birleşik Devletleri bir cumhuriyetti. O da 18. yüzyıldan itibaren yeni yeni ortaya çıkıyordu. Bu iki cumhuriyet, Batı dünyasında yeni bir atılımdı. Ama artık dünya değişti. Modern Türkiye ve dünyada birçok ülke artık cumhuriyetle yönetiliyor. Cumhuriyet, Türkiye’nin milli birlik, beraberliği ve dayanışmasını da artırıyor.

23 Nisan 1920’de, Ankara’da, Türkiye’yi işgal eden düşmanlara karşı direnişi sürdüren, Kurtuluş Savaşı’nı yürüten Mustafa Kemal önderliğinde TBMM kuruldu ve egemenlik kayıtsız şartsız milletin oldu. Ve bu zaferin yaşandığı günü çocuklara armağan etmiştir. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti’nin, bütün devrim yapan ülkeler gibi en büyük güvencesi, gençlik ve çocuklardır; yeni nesillerdir. Ve bu yeni nesillerin Türkiye Cumhuriyeti’ne ait eserleri koruması beklenmektedir.

Bu, 1923’te, egemenliğini halktan alan, halkın kendi kendini yönettiği bir cumhuriyete dönüştü. Gazi Mustafa Kemal ve arkadaşları cumhuriyeti ilan ederek bu sistemin adını koydu. Milletvekilleri içinde hâlâ halifeyi ve padişahı isteyenler vardı. Hatta bunların bazıları Kurtuluş Savaşı komutanlarıydı, “Biz padişaha yemin etmişiz, öyle asker olmuşuz” demişlerdi. Buna rağmen Mustafa Kemal Atatürk 29 Ekim 1923’te Türkiye’nin Cumhuriyetini kurdu.

KAYNAK:İLBER ORTAYLI

YAŞAR YUSUF ŞENEL

Devletlerin En İyi Yönetim Şekli CUMHURİYET

Cumhuriyet, yönetim biçimi olarak halkın üstünde herhangi otorite veya yetkili makam tanımamakta, devlet gücü doğrudan doğruya halkı oluşturan bireylerin elinde bulunmaktadır.

Atatürk başta olmak üzere, cumhuriyeti kuranlar; cumhuriyet ile beraber, her zaman demokrasiyi hedeflemişlerdir. Cumhuriyet, devlet reisi, millet veya millet meclisleri tarafından hükümet şekli; Cumhuriyetçilik ise, milli hakimiyet ülküsünün en iyi ve en emin surette temsil ve tatbikine elverişli, hükümet şekli olarak ifade edilmektedir.

“Res Publica” sözcüğü zamanla siyasal ve tarihî gelişimin etkisi altında demokratik bir rejimi, kamu ve halk hizmetinin görüldüğü bir devlet yönetimini ifade etmiştir. Cumhuriyet, yönetim biçimi olarak halkın üstünde hiçbir otorite veya yetkili makam tanımamakta, devlet gücü doğrudan halkı oluşturan kişilerin elinde bulunmaktadır. Cumhuriyet, halkın hükümetidir. Böyle bir hükümette idare edenler, kamunun menfaatini daima göz önünde bulundurmak zorundadırlar. Halk kendini yönetecekleri kendisi istediği gibi seçebilir, kendisini temsil etmek üzere seçtiği yöneticileri denetleyebilir, belirli çalışmalara izin verebilir, istemedikleri için yasak koyabilir.

Cumhuriyet, demokrasinin en gelişmiş şeklidir. Atatürk’e göre; “Demokrasi prensibinin en asrî ve en mantıkî tatbikini temin eden hükümet şekli, cumhuriyettir. Cumhuriyetin en önemli simgesi Türk Bayrağıdır. Bu s meşruiyetine temas etmektedir.”

Cumhuriyet fikri, Fransız Devriminin gelişmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Bu düşünce; krallıkların ve imparatorlukların batma, sona erme dönemlerinde, monarşilerin batışını ve ister istemez yeni arayışları oluşturmuştur.

Atatürk bu konuda, ”Genç Osmanlılardan Ziya Paşa, Namık Kemal ve Ali Suavi özellikle Avrupa’ya kaçarak sürdürdükleri, halkın haklarını koruma davasında; özgürlük, ulusal egemenlik ve parlamento ile yönetim konularını etrafa ulaştırmaya çalışmışlardır. İstibdadı devirmek amacıyla Batı’da çalışmak zorunda kalan Genç Türklerin ülküsü, meşrutiyetin yeniden kurulması ile sınırlıdır. Bizim kabul edeceğimiz hükümet şekli, Osmanlı hanedanı yönetiminde kurulacak ve teşriî kuvveti icra kuvvetinin elinden alacak bir meşruti düzendir. Meşrutiyet yoluyla Avrupa parlamentolarını taklit etmek gerekir. Meşrutiyetin ileri seviyesi de Cumhuriyettir. Cumhuriyetle halk yönetme gücünü eline alır ve seçtiği vekiller ile yönetime ortak olur. Bu durumda halk yönetiminde mutlak hakim olmuştur.”

Bu ideal Mustafa Kemal'i de Türk milleti nazarında ATATÜRK'lüğe yükseltmiştir.

BERKAY GÜVEN

CUMHURİYET KÜLTÜRÜ

29 Ekim 1923'te Türkiye'de cumhuriyet ilan edildiği zaman yeni rejimin en önemli sorunlarından birisi Türkiye'de bir cumhuriyet kültürü oluşturabilmektir. Osmanlı Devleti'nin altı yüz yıllık uzun devlet hayatında temel alınan olgu çok uluslu bir yapı ve bu yapının yanında İslam dininin etkisi ile oluşan bir kültürel birikimdir. Şimdi bu birikimin yerine yepyeni bir anlayışın eseri olarak cumhuriyet rejimini kurmak oldukça zordur. Bu zorluk daha "cumhuriyet" sözcüğünün ilk kez açıkça ifade edildiği 1923 yılı Eylül ayının sonlarından itibaren kendini göstermeye başladı.

Mustafa Kemal ve yakın çalışma arkadaşları eski kültürün yerine yeni rejim olarak cumhuriyeti oturtabilmek için siyasal kararların yanında bir de cumhuriyet kültürü oluşturmaya dönük planlı bir kültürel politika uygulamak zorunda olduklarını görmüşlerdir.

Atatürk'ün, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılması, parça parça olan Anadolu'daki halkın bir merkezî otorite etrafında toplanarak emperyalist güçlere kafa tutması, onları toprağından atması, uygarlık yarışında çağdaş ülkeler düzeyine ulaşmak ve onu aşmak amacı vardı. Bu amacı gerçekleştirmek için en önemli ve ilk adım halkın katılımıyla millet etrafında devletleşmenin gerçekleştirildiği Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 23 Nisan 1920'de açılmasıdır. TBMM'nin açılması Türk tarihinde Türklerin tarih sahnesine çıkışından itibaren var olan milletleşme anlayışında köklü bir değişiklik yapmıştır. Bu tam bir "Kültür Devrimi" dir ve bundan sonra yapılan bütün reformlar da "Atatürk Önderliğinde Kültür Devrimi" olarak adlandırılır.

Cumhuriyet aydınları, bunun başarılması için dinin etkisinden kurtulmuş bir milliyetçiliği, ulusal kültüre ve evrensel anlayışa götüren yol olarak gördüler. Yapılan devrimlerde din vurgusu kaldırılmış milliyetçilik ve lâiklik kavramları ön plana çıkarıldı.

Mustafa Kemal'in başlattığı kültür devrimi, 1939'dan itibaren uygulanan kültür politikalarıyla "Türk hümanizması"na dönüştü(4). Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, 1939 yılında düzenlenen Türk Neşriyat Kongresi'nde dünya klasiklerinin çevrilmesine karar verildi. Çevrilen dünya klasikleri 1945 yılı sonuna kadar 467'yi bulmuştur.

Kaynakça: Yrd. Doç. Dr. Mithat ATABAY, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi S 43, Bahar 2009, s. 455-465

SARP TUR

ATATÜRK VE CUMHURİYET'İMİZ

Mustafa Kemal Atatürk ve Cumhuriyet bizler için, birbirinden ayrı düşünilemeyen iki yüce kavramdır. Biliyoruz ki bugün hiçbir dünya gücünün egemenliğinde değilsek, medeni ve çağdaş yaşama yolunda kimseden geri kalmıyorsak, bu yaşama kalitemizi borçlu olduğumuzun Atatürk' e borçlu olduğumuzu unutmamalıyız.

Mustafa Kemal Atatürk önce işgal altındaki ülkemizi düşmandan kurtarmış, sonra Cumhuriyeti kurmuş, ardından da çağdaş ve medeni bir dünyada var olabilmek adına gerekli devrimleri hayata geçirmeye kendini adanmıştır. Tüm bunları başarırken, beraberinde kültür, sanat, sağlık ve ekonomi gibi pek çok konuda da yenilikler getirmiştir. Padişahın ve İstanbul hükümetinin ihanete varan tutumları karşısında, genciyle, yaşlısıyla halkı ve orduyu birleştirerek başlattığı Kurtuluş Savaşını zaferle kazanıp Cumhuriyette Türkiye'nin başlangıç noktasını koydu.

Cumhuriyet, belki de Mustafa Kemal'in düşündüğü çağdaş, medeni, güçlü ve dünyada sözü geçen bir ülke olabilmenin ilk ve tartışmasız adımı olarak verdiği karardı. Çünkü, teklifi üzerine TBMM tarafından "Yaşasın Cumhuriyet" sesleri arasında kabul edilen cumhuriyet sonrası Cumhurbaşkanı olarak Çankaya'ya çıktığında, "Görevimi tamamladım" düşüncesine kapılmamış, tam aksine, gerçek devrimlerine ve Türkiye'nin her alanda ilerlemesi adına girişimlere başlamıştır.

Yapılan çalışmalar sonuçlandıkça, yeni bir Medeni Kanun, Ceza Kanunu ve 1 Kasım 1928'de kabul edilen Yeni Türk Alfabesinin kabulü ve Arapçanın yerine geçmesi, sonrasında da "Laiklik" in Anayasa'ya girmesi ve diğer devrimlerin peş peşe yapılması ile cumhuriyetimizin sarsılmaz temelleri atılmıştır.

Atatürk'ten bizlere ve sonsuza miras kalan cumhuriyet fazilettir. Türk insanı da yüce değerlerin tümüne sahip olmak ister ve tümü de insanımızın hakkıdır. Cumhuriyet insana çağdaşlığı ve uygarlığı sunar. Türk insanı çağdaş ve uygardır. Cumhuriyet bize kültür ile bilimin bütünleştiği ve sanatın önem kazandığı bir anlayış kazandırmıştır. Bu nedenle cumhuriyetimizi çok seviyoruz.

Kaynakça: .Yılmaz Ulusoy

DEMİR MAVİŞ

